

KULTURARVSDAGEN 2017

Varje år andra helgen i september arrangeras evenemanget Kulturarvsdagen. Då äger hundratals aktiviteter rum över hela Sverige där såväl kulturmiljöer som kulturhistoriskt intressanta byggnader och anläggningar står i fokus.

I Sanda firar vi kulturarvsdagen i Stationshuset/Gullinmuseet, ett hus med mycket historia. Från banvaktarstuga under järnvägsepoken till gudstjänstlokal för EFS och nu museum för Lars Gullin, världsberömd jazzmusiker, född och boende i huset under barndomen.

Söndagen 10 september kl. 12-16

Välkomna till Sanda stationshus och Gullinmuseet.

Ta gärna med cykeln för här börjar en cykel/tipspromenad tur med frågor för stora och små.

Ta en titt på utställningen om Lars Gullin, EFS och järnvägen.

Musikkafé med underhållning och god fika.

VÄLKOMNA!

Sanda hembygdsförening

Västergarnsdagen

Sanda Västergarn Röda Kors sålde som vanligt lotter på Västergarnsdagen den 22 juli.

500 lotter gick åt som smör i solsken. Ja, solsken var det den lördagen i juli. Många lottköpare och många vinster. 50 vinster, bl.a. en tavla av Ulf Göthman, kristallskål, tidningsprenumerationer, kakfat, hemkockt lingon- och hallonsylt, dukar, grytlappar, dagsfärska bullar m.m. Alla lotter tog slut och 5 000 kr till Röda Korset. Tack alla givare och lottköpare.

Bussutflykt

Den årliga bussutflykten anordnad av Röda Korset gick av stapeln den 20 augusti. Vi samlades 35 glada resenärer vid Sanda kyrka klockan nio för avfärd mot Roma, Halla, Viklau bland annat. Guider under resan var Astrid Öberg och Inger Lavergren - Astrid är född och upp-vuxen i Halla och Inger blev bosatt där genom giftermål.

Vi körde genom socknarna Mästerby, Atlingbo och Roma genom Halla till Viklau, där vårt första stopp var hos keramikern Ulla Ahlby. Ulla arbetar med lergodslera. Hon vedbränner svartgods på gammalt vis och hon gjuter också i betong. Otroligt vackra fat och skålar och andra bruksföremål samt tomtar, änglar m.m. Hon gör också frukter - särskilt äpplen i olika storlekar. Genom sina keramikfrukter har hon fått ett speciellt uppdrag. Varje år delar Svenska Handelskammaren i New York ut ett miljöpris till ett svenskt företag i USA. Ulla har sedan 2008 varje år fått uppdraget att göra en keramikfrukt.

Efter att vi handlat tog vi åter plats i bussen och åkte till Möllebos - en gård som under medeltiden tillhörde cistercienserklostret i Roma. Där finns ett medeltida hus, kallat munkhuset, bevarat, där man troligen bakade bröd och som nu tillhör Gotlands fornvänner. Där fanns också ett vattenverk, en såg och en kvarn. Gotlands första elverk låg här.

På bussen igen och vidare till Roma kungsgård, där vi utspisades med kroppkakor. Mätta och nöjda flanerade vi runt i butikerna och vid utgrävningarna som just den dagen påbörjats.

Nästa anhalt var Halla kyrka - på vägen såg vi solstenen vid Högbro

och vattendammarna nedanför bygdegården. I kyrkan samlade vi oss och sjöng "Den blomstertid nu kommer". Vi tittade också på de fina likvagnarna som hade ett eget hus mellan kyrkan och den gamla skolan.

Sista avstigningen gjorde vi vid Tjaukle i Viklau, där vi i den vackra omgivningen längs ån som slingrar sig genom hagen drack kaffe och åt bullar och kakor som styrelsen ordnat. Där satt vi länge och njöt.

Tillbaka i bussen och hem mot Sanda igen. Vi tackade varandra, guiderna, de som bakat och vår trogne chaufför Sture för en härlig dag.

Vad händer i höst?

I oktober kommer Sanda Västergarn Röda Kors att anordna kaffekalas och auktion som vanligt, men det återkommer vi med i Sandpappret i oktober.

/Inger/

UPPROP

Vi har en afghansk familj boende i Sanda - ja, det finns några familjer till. Men familjen Sadat, som bott vid Botvide sen hösten 2016 fram till juni 2017, har haft ekonomisk hjälp till boendet via EBO sudret och också från sponsorer från Sanda och Västergarn. Men nu börjar kassan sina för EBO sudret.

Är det någon som kan avvara en slant till deras boende? Det behöver inte vara någon stor summa eller bindande för någon tid.

Kontakta Inger eller Hasse på 0705/642011, så ger vi svar på frågor och ni får ett kontonummer.

Kyrkoval 17 september 2017

Rösta på de som du vill ska ha inflytande i kyrkan.

Församlingsbor inom Klinte pastorat röstar i Klinte församlingshem söndag 17/9 mellan kl. 14 och 20.

Kaffeservering kl. 14-17.

Vilken församling får högst valdeltagande? Förra gången var det Hejde som blev bäst. Hur blir det i år? Din röst räknas!

4H - Uppstart 12/9

Den 12/9 kl. 18.00 - 19.30 börjar 4H i Sanda igen.

Vi håller till i Gervaldsgården.

Första träffen testar vi något nytt, nämligen en tårttävling!

Höstterminen fortsätter sedan med aktiviteter på tisdagar varje vecka mellan 18.00 och 19.30. Uppehåll under höstlovet och avslutning i december runt Lucia.

För frågor kontakta Lukas Johansson på 0769347717

VÄLKOMNA

Sanda 4 H

Barnklädesmarknad

Sanda bygdegård

Söndag 8 oktober kl. 13 - 16

Barnkläder, leksaker, böcker m.m.

Flera utgångskassor.

Kaffeservering

VÄLKOMNA!

Andakt och soppa

på torsdagar i Sanda prästgårdskapell kl. 13.00

Här serveras både andlig och lekamlig spis den

14/9, 5/10, 16/11

Välkommen!

Filmer på Rondo

- 27/8 kl. 19.00 Superswede - en film om Ronnie Pettersson
3/9 kl. 19.00 Becker - Kungen av Tingsryd
10/9 kl. 15.00 Bilar 3
17/9 kl. 19.00 De bedragna
24/9 kl. 19.00 Tillbaka till Montauk
1/10 kl. 15.00 Ballerinan och uppfinnaren

Klinte Filmstudio

Höstens verksamhet börjar 13 september.

Rondo kl. 19.00.

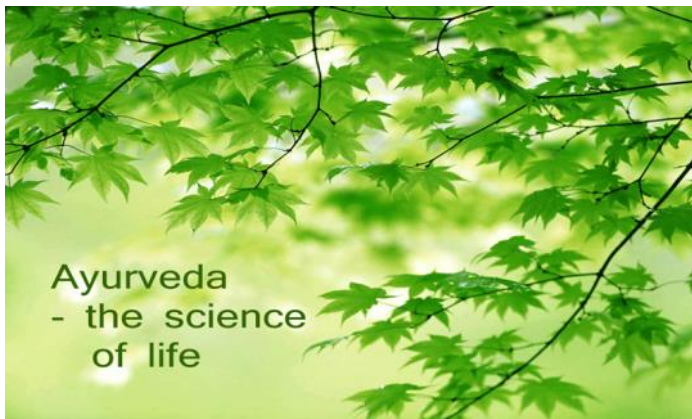
(Ny Ljudanläggning på Rondo)

Sju filmer för 250 kr.

- 13/9 Queen of Katwe. Drama. *USA*
27/9 Dröm vidare. Drama. *Sverige*
11/10 Frantz. Drama. *Frankrike - Tyskland*
25/10 Moonlight. Drama. *USA*
8/11 Våran fröken. *Tjeckoslovakien*
22/11 Så länge hjärtat kan slå. *Frankrike*
6/12 Danser. Dokumentär. *UK/Ukraina*

VÄLKOMNA!

**Ayurvedisk Grundkurs i Västergarns hembygdsgård
den 7 - 11 oktober!
Kursen anordnas i samarbete med
Ayurvedaskolan i Varberg.**

Har du ofta infektioner, lider du av huvudvärk, har du besvär med magen, besvär med ryggen, högt blodtryck, eksem, allergier eller behöver du få hjälp med att återfå kraft och energi?

Ayurveda betyder kunskap om livet, det är en många tusen år gammal kunskap för naturlig hälsa. Under kursen får du lära dig om hur din omgivning påverkar dig mentalt och fysiskt. Du får kunskap om vilken mat som är bra just för dig. Du får praktiska råd om hur du förbättrar din hälsa.

Kursen är till för alla, inga förkunskaper krävs. Många som mött fysisk och/eller psykisk obalans söker kunskap om sig själv och vad som skapar obalans.

Hör av dig till mig, Lotta Bergqvist på mail Lotta.Ayurveda@gmail.com eller på telefon **0705-232120** **senast 7 september.**

Gå gärna in och läs mer om Ayurvedaskolan i Varberg på www.ayurvedaskolan.se

Jägare!

Nyinflyttad Sandabo önskar medlemskap i jaktlag eller del i arrende.

Eget arrende kan också vara intressant.

Kontakta Gunder telefon 070 607 11 90

Vad händer i Sanda och Västergarn?

SEPTEMBER 2017

- Ons 6 16-16.30 Bokbussen stannar vid Sanda bygdegård.
- Ons 6 18.00 Dansbanan tas in, Sanda bygdegårdspark. Sid 9
- Sön 10 12-16 Kulturarvsdag i Sanda stationshus/Gullinmuseet. S. 1
- Sön 10 19.00 Musikandakt i countryton. "Big O & His Red Rockets" i Mästerby kyrka.
- Tis 12 18.00 Sanda 4H startar i Gervaldsgården. Sid. 4
- Tis 12 18.00 Veckomässa i Sanda prästgårdskapell.
- Ons 13 19.00 Klinte Filmstudio börjar. Sid. 5
- Tors 14 13.00 Andakt och sopplunch i Sanda prästgårdskapell. S 4
- Sön 17 10.00 Gudstjänst i Västergarns kyrka.
- Tis 19 18.00 Veckomässa i Sanda prästgårdskapell.
- Lör 23 18.00 Konsert med Four Ever i Sanda kyrka.
- Sön 24 13.00 Gudstjänst i Sanda kyrka.
- Sön 24 17.30 Sanda hembygdsförenings styrelsemöte i Sanda bygdegård.

Tis 26 10-12.45 Bokbussen är vid Sanda skola.

Tis 26 18.00 Veckomässa i Sanda prästgårdskapell.

OKTOBER 2017

- Sön 1 10.00 Mässa i Mästerby kyrka. Koralbrass. Gudvux. Kaffe & macka.
- Tis 3 18.00 Veckomässa i Sanda prästgårdskapell.

- Ons 4 16-16.30 Bokbussen stannar vid Sanda bygdegård.
- Tors 5 13.00 Andakt och sopplunch i Sanda prästgårdskapell.
- Sön 8 13-16 Barnklädesmarknad i Sanda bygdegård. Sid. 4
- Sön 8 13.00 Högmässa i Västergarns kyrka. Kaffe och skördeauktion i hembygdsgården. Helena Kåring, sång.

Nu är det slutdansat för den här sommaren i bygdegårdsparken och dansbanan skall under tak, så att den är lika fin nästa år.

Dansbanan skall tas in onsd. 6/9 kl. 18.00

Har du tid och lust, kom och hjälp till.

Hembygdsföreningen bjuder på kaffe och korv.

Bokbussen stannar vid Sanda bygdegård igen.

Onsdagar kl. 16-16.30

6/9, 4/10, 8/11, 6/12

Vid Sanda skola 10.00 - 12.45

26/9, 24/10, 28/11

Lästips.

Den oskaplie mäuren vid Tyrvalds.

Om man åker Tipsarve kvior mellan Sanda och Hejde passerar man gården Tyrvalds. Den ligger i Klinte men väldigt nära gränsen mot Sanda. Gården är omgiven av en 460 m lång mur, den är upp till 2,3 m hög och upp till 0,6 m tjock med drygt 20 stödmurar. Man kommer direkt att tänka på Visby ringmur. Vem har byggt den? När är den byggd? Varför? Många frågor kan man ställa om den.

Nu kan man läsa om den i Klinte hembygdsförenings årsskrift 2017. Där har Anita Lifvendal skrivit om Tyrvalds. Vem som bott där från 1523 och framåt. Mycket forskning ligger bakom denna lilla intressanta skrift på 39 sidor. /GM/

Bild från Bygdebänd

Gullinsommaren 2017

Sanda hembygdsförenings Gullingrupp kan se tillbaka på en fin sommar med mycket musik, många åhörare och en hel del besökare i museet. Som vanligt har museet varit öppet varje dag, minst åtta timmar. Så har det varit i sju år nu och hittills har inget hänt, inget har blivit stulet och ingen åverkan har gjorts. Vi hoppas det får förbli så. Däremot får vi ibland höra att det är skönt att man kan sitta där i lugn och ro, lyssna på musik, läsa eller bara vara utan att ha någon som vaktar.

Sommarens första konsert var 7 juli då två grabbar spelade, basisten Josef Karneback och gitarristen Erik Söderlind. En fin konsert med jazz, folkvisor och ballader.

Söndagen den 9 juli hade vi två stora konserter i den nyrenoverade kyrkan, det var tjugonde året och som vanligt spelade Jan Allan och Georg Riedel och Gunnel Mauritzon sjöng, det har de gjort alla år. Ny gitarrist efter Rune Gustafsson är Daniel Svensson, han har redan varit med några år. Årets Gullinstipendiat var saxofonisten Roland Keijser, som mottog blommor och statyett. Som vanligt var det Rosita Fellman och Gunnel Wallin som hälsade publiken välkommen. Fantastiskt att vi fortfarande efter 20 år kan fylla kyrkan två gånger. Det är ju en ganska dyr konsert, i år kostade det 250 kr, men ändå blir det ingen större vinst, vi är glada om vi slipper betala till. Vi undrar hur många år vi kan fortsätta med konserterna, Jan Allan och Georg Riedel är unga ungdomar längre. Vad gör vi sen???

Nästa evenemang var ingen konsert, det var ett mycket intressant och välbesökt samtal med Håkan Anderson som samtalsledare. Vi hade bett några sandabor som är ungefär lika gamla som Gullin skulle ha varit om han levat, alltså runt 90 år, att berätta om hur Sanda såg ut när de var barn och unga. Det var Margareta och Sture Nilsson, Ellen Wallin, Sven Ahlgren och Tyko Widing, flera av dem har varit klasskamrater med Lars Gullin. Vi fick veta mycket om det som nu är borta.

Många år, fler än kyrkokonserterna, har Håkan Anderson spelat med sitt band utanför museet. Bandet har bytt både namn och medlemmar, nu heter de Sanda Jazz Station och består av Sophie Malmros,

sång, Torsten Kvarnsmyr, trumpet, Lars Hasselrot, trombon, Charlie Östborn, gitarr, Håkan Anderson, kontrabas och Stefan Magnusson, trummor. I år var vädret emot dem, för första gången fick de spela inomhus men det gick bra det också.

En annat troget band som återkommer varje år, inte en gång utan två gånger varje år är Andreas Pettersson med sitt gäng och Jazzklassiker. De börjar och slutar sin turné på Gotland hos oss i museet, alltid fullsatt, ibland mer är fullsatt. Bandet består av Andreas Pettersson, gitarr, Jonas Granberg, saxofon, Josef Karneback, bas och Jesper Kviberg på trummor. Med sig har de femtonårige Henrik Helling, en fantastisk sångare, som alltid får kvällens längsta och starkaste applåder.

En kväll lämnade vi Gullin och jazzen och släppte in Visfabriken Cornelis Vreeswijks sånger. Det var ett härligt "gubbgäng" från Västerås som också gjorde en turné över ön. Thomas Andersson, sång & gitarr, Anders Berglund, engelskt horn, Lasse Lennartsson, slagverk, Mats B Olsson, munspel & dragspel, Peter Teglund, kontrabas. De drog fullt hus, med publik både i farstun och köket.

Några andra som också drog fullt hus var de duktiga ungdomarna i Mainland Jazz Collective. De spelade förra året också, en konsert som inte kom med i vårt programblad, vi fick reda på den för sent. Det kom bara drygt 20 personer då, pojkarna var nöjda ändå, men i år var det proppfullt i museet. Så roligt!!! Bandet består av Erik Tengholm, trumpet, Leonard Werme, saxofon, Hannes Junestav, trombon, Leo Krepper, gitarr, Johan Tengholm, kontrabas och Oscar Johansson Werre, trummor.

Fredag 4 augusti var det dans i parken med Playboys som består av Bernt Eklund, saxofon och sång, Göran Cederlöf, saxofon och flöjt, Bengt-Åke Jacobsson, kontrabas, Bertil Gottfridsson, trumpet, Bernt Jacobsson, piano och Janne Persson, trummor. Alla från Gotland och mycket duktiga musiker.

Så var det dags för Andreas Pettersson att avsluta med Jazzklassiker en gång till den 7 augusti. Därmed var konserterna slut, det man skulle kunna önska sig, är fler tjejer som uppträder hos oss. Vi får jobba på det. /GM/

Medlem i föreningen är alla boende i Västergarn med omnejd som vill verka för föreningens syfte och ändamål.

Hembygdsföreningens verksamhet ska stimulera och föra fram socknens kulturella och sociala liv med olika aktiviteter, vård av Hembygdsgården gamla skolan och Valbyte. En levande socken.

Återkommande varje år är Valborg, Gökotta, Konstutställning, Sockendag, Lammfest, Afternoon Tea.

Information om kommande aktiviteter finns i Sandpappret och på VIP-skylden vid vägen. I www.bygdeband.se pågår ständig dokumentation med bilder och texter om hus, människor och händelser från bygden.

Boka konferens, eller arbetsmöte i hembygdsgårdens vackra nyrenoverade sal och med ny teknik för bildvisning. Ta en paus i inspirerande miljö på utegymmet, i en hängmatta eller promenera på naturstigen eller på den gamla vallen.

För uthyrning av hembygdsgården, och lägenheten kontakta: vastergarn.hembygdsforening@hotmail.com
Maj Nilsson, majgoran@telia.com, tel: 0498-245101
Barbro Wigström, 0498-245085

Västergarn har en Hjärtstarter, placerad på hembygdsgårdens yttervägen.

Stöd gärna Hembygdsföreningen.

BG: 569-4369, SWISH: 123 188 6944

www.vastergarn.info www.hembygd.se/vastergarn

STÅENDE AKTIVITET I VÄSTERGARN

Promenader saml. HG gamla skolan

Varje tisdag kl. 8.00

UNEA Hemtjänster AB

Tjänste- och serviceföretag som gör din vardag bekvämare

Vi utför biståndsbedömd kommunal hemtjänst, priset är det samma som i regionens regi och betalas till kommunen.

Vi har små arbetsgrupper som ger god kontinuitet och personal som vet hur du vill ha det i ditt hem.

Du vet väl att du kan välja oss, eller byta till UNEA Hemtjänster i följande socknar:

Klintehamn Sanda Mästerby Fröjel Hejde
Västergarn Tofta Eskelhem

Vi ger dig:

Kontinuitet i personalgruppen Flexibilitet
Kontaktpersonal Personal som vet hur du vill ha det
Trygghet Respekt och tillit

Hjälp med kontakter - Vårdcentral, sjukgymnast/arbetsterapeut,
fotvård, frisör, färdtjänst mm.

För dig som bara behöver lite städhjälp i hemmet så kan du boka in ett fönsterputs eller storstäd samt städ i återkommande intervall.

Vi erbjuder skatteavdrag på ditt rut-städ.

**VÄLKOMMEN ATT RINGA 0498-24 03 58
så hjälper vi dig!**

Rauk Maskin

Minigrävare

Pris från 750kr/dygn
inkl. moms

Se hemsida för
mer info.

Vi hyr ut inom

Entreprenad • Bygg • Trädgård • Verkstad

www.raukmaskin.se

Bokning 0707-509914 Support 0707-506550

Från min källarkartong.

Buss med skolbarn av vägen.

Ur Gotlands Allehanda onsdagen 12 september 1979:

En olycka som kunde fått mycket allvarliga följder inträffade i Sanda igår. Fyra skadade till sjukhus, tre skolbarn och chauffören. Den fullastade bussen - rymmer 45 personer - var på väg hem efter en friluftsdag i Klintehamn.

Det var när föraren klarat av en skarp kurva och skulle över den smala bron, som han upptäckte att en grusbil stannat på bron. Föraren hade bara två saker att välja på, köra på lastbilen eller att köra bredvid bron. Han valde det senare. Stanna kunde han inte.

Bussen tog med sig en bit av broräcket och stannade med kylaren i vattenlinjen. Dessförinnan var den ytterst nära att ramma ett grovt träd. Eleverna som färdades i bussen går i Träkumla och Stenkumla skolor i klasserna 3-6.

Bussen blev illa åtgången och enligt ägaren går det aldrig att få den i gångbart skick igen. /GM/

STENHUSE GÅRD

Får det lov att vara ett läkarskämt?

Gamle Knegarsson hörde dåligt och gick till doktorn, som kollade öronen på gubben och konstaterade:

- Du har ju satt ett stolpiller i ena örat.
- Å fan, då tror jag att jag vet var hörapparaten är!

- Idag fick jag veta att kejsarsnitt läggs av en vanlig läkare och inte av en kejsare! Jag har inte varit så besviken sen första gången jag tog flygbussen.

- Jag åkte till akuten för att jag brutit armen, men jag hade inga pengar på mig så de skickade en fraktura.

- Lider ni av hjärtfel?
- Ja, inte fasen njuter jag av det.

- Doktorn, jag tror jag behöver glasögon.
- Det behöver du verkligen, det här är en bank.

- Patienten kommer in på doktors mottagning:
 - Doktorn, alla ignorerar mig.
 - Nästa!

Nu är den härliga sommarsäsongen till ända. Men än kan vi njuta av hösthallonen och i oktober kommer pumporna. Välkommen in! Gårdsbutiken i Sanda är öppen vardag 9-18 och lördag 9-15.

Om varpa och duktiga sandabor

”Sanda IF kan se tillbaka på en riktigt lyckad helg”

Så skriver Linus Ehn i måndagens GT och GA. Den helg han menar är 26-27 augusti då Sanda IF anordnade SM i tvåmanna i varpa.

Mer från artikeln:

”Helgens tävlingar hade något fler tävlande än stora SM och var ett fint arrangemang av Sanda IF. Det är lätt att räkna ut vilket arbete som lagts ner och att många ideella timmar varit till grund för tävlingen.”

I artikeln berättar Ulrica Pettersson bl.a.: ” Vi hade 138 anmälda sammanlagt, det är lika många som på SM i Eksta. Vi började planeringen för ett år sedan och har varit sju, åtta personer som dragit i det här. Många i socknen har ställt upp och hjälpt till för att få tävlingen att bli av. Vi har bett flera i bygden om hjälp och många har hjälpt till med både arbete och pengar. Allt från att stå i kiosken till att ställa upp som sponsorer.”

Ur resultatlistan:

2-manna SM Damer: 2. Sanda IF. Anna Pettersson, Ulrica Pettersson.

Par-SM Ungdomar: 2. Sanda IF. Ella Stenman, Malte Stenman

3. Sanda IF. Freja Sjölander, Hannes Sjölander

Gunvor

ANNONSERING

Hel sida A5: 300 kr

Halv sida: 150 kr

1/4 sida: 75 kr

Föreningsaktiviteter: Gratis

BOKA SANDA BYGDEGÅRD

Ring Åsa S Andersson 0498-242016

sanda.bgard@gmail.com

MEDLEMSAVGIFTER 2017

Sanda hembygdsförening -

Familj: 150 kr - Enskild: 75 kr

Postgiro 28 65 38-4

Nu också **Swish nr 123 671 35 72**

Sanda IF - 100 kr

Bankgiro 5331-0819

Nästa nummer av Sandpappret utkommer i slutet av vecka 39

MANUS IN SENAST 22/9

Lämnas till hembygdsföreningens styrelse eller Gunvor Malmros

Tfn: 0498-242113 E-post: gunvor.malmros@telia.com